

Reactie internetconsultatie 'Regeling Macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023'

Van NHL Stenden Hogeschool
Dienst onderwijs, onderzoek & internationalisering
Datum 14-02-2023

Hieronder vindt u onze reactie op het concept 'Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023' per artikel.

Bekendmaking voornemen tot aanvraag

Art. 3.1: Met de vernieuwde regeling worden instellingsbesturen verzocht om uiterlijk twaalf maanden voorafgaand aan een aanvraag aan de CDHO kenbaar te maken welke aanvragen zij voornemens zijn in te dienen (en wel voor 15 maart of 15 september). In de concept-regeling wordt gesproken over een *verzoek tot indienen* van het voornemen. In de toelichtende tekst bij de conceptregeling wordt echter gesteld dat 'Indien uit het ingediende aanvraagformulier het reeds bekendgemaakte voornemen niet blijkt, de aanvraag niet in behandeling kan worden genomen.' Dat impliceert dat het kenbaar maken van een voornemen tot aanvraag een verplichting is. Duidelijkheid op dit punt is gewenst. Als het aankondigen van een voornemen wel een verplichting is, roept dit de vraag op welke consequenties hieraan verbonden zijn. Betekent dit dat, als een voornemen niet tijdig bekend is gemaakt, een aanmelding niet in behandeling wordt genomen? Hoe wordt precies het voornemen meegewogen in de beoordeling van een macrodoelmatigheidsaanvraag? Maar ook: wat is de consequentie als een instelling juist wel een voornemen kenbaar maakt, maar dit voornemen uiteindelijk niet omzet tot een daadwerkelijke aanvraag?

Beoordelen aanvraag - zienswijze

Art. 5.1: In de nieuwe regeling dienen instellingen dus hun voornemens tot vernieuwing/uitbreiding openbaar te maken. Wanneer de aanvraag gepubliceerd wordt op de website van de CDHO, kunnen instellingen, net als tijdens de regeling 2018, een zienswijze indienen. In hoeverre is deze mogelijkheid nog nodig als op basis van voornemens al onderling afgestemd kan en moet worden: wat is dan nog de waarde van een zienswijze van een andere instelling en of/hoe wordt deze gewogen in de beoordeling?

Profiel van de instelling

Art. 6.3b: Wat wordt verstaan onder "profiel van de instelling"? Is dat inhoudelijk of mag hier ook een oriëntatie onder verstaan worden. Als er sprake is van hbo-profiel (professioneel vs. academisch) kan dit effect hebben op de verplichte vergelijking met andere hbo- en wo-masters. Meer duidelijkheid hierover is gewenst.

Clusteraanvragen

Art. 8: De ervaring rondom het sectorplan masters leert ons dat dit, behalve intensieve samenwerking tussen hbo-instellingen, geen voordelen oplevert. Zo blijft de eis voor kwantitatieve onderbouwing bestaan. De huidige kwantitatieve criteria blijven gehandhaafd, hetgeen niet optimaal aansluit bij de doelstellingen van het sectorplan en het rapport 'Focus op professie'.

Criteria voor het gedeeltelijk verzorgen van een opleiding buiten de gemeente van vestiging

Art. 9.3: Qua onderwijs buiten de vestigingsplaats zien we het begrip 'afstudeerrichting' nog staan, zonder dat in de begripsbepalingen of in de WHW is gedefinieerd wat we daaronder moeten verstaan.

Het is op basis van onder andere dit artikel ook niet helder of de concept-regeling macrodoelmatigheid betrekking heeft op onderwijs buiten Nederland. Het kader geeft enkele aanknopingspunten dat dit wel het geval is, maar roept desalniettemin vragen op. Zo is opgenomen dat de minister instemt met een nieuwe opleiding als deze voorziet in een arbeidsmarktbehoefte, al dan niet in combinatie met een maatschappelijke of wetenschappelijke behoefte.

Al deze 'behoefte' worden in de regeling vanuit de Nederlandse context en het Nederlandse perspectief benaderd en niet beredeneerd vanuit de Europese arbeidsmarktbehoefte (hoewel er wel sprake is van een interne markt met vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal). Ook de criteria die stellen dat wanneer de propedeutische fase, de afstudeerrichting van het curriculum en/of meer dan een derde van het totale curriculum op een andere plaats wordt verzorgd vraagt om instemming van de minister, maakt het conform deze regeling (nog steeds) bijzonder lastig om tot een Double- of Joint Degree programma met een buitenlandse partnerinstelling te komen.

Tot slot - hertoetsingsprocedure

De toelichting op de concept-regeling stelt dat de hertoetsingsprocedure zoals die nu bestaat vervalt. Wat zijn daarvan de consequenties? Moet bijvoorbeeld bij een hernieuwde aanvraag van een verlopen macrodoelmatigheidsbesluit opnieuw een voornemen tot aanvraag worden ingediend? Daarnaast vinden we de huidige geldigheidsduur van een macrodoelmatigheidstoets (10 maanden bij aanvraag nieuwe opleiding, 6 maanden indien geen TNO nodig is) aan de kort kant; zelfs in het geval van gelijktijdige aanvragen bij CDHO en NVAO lukt het vaak niet om binnen de termijn van 6 of 10 maanden te blijven. Beide partijen hebben immers tijd nodig om tot een onderbouwd oordeel te komen; daar gaat vaak meer tijd overheen dan de 6 of 10 maanden die nu als maximale termijnen gelden. Indien hertoetsing niet gewenst is, is het dan mogelijk om de maximale geldigheidsduur te verlengen tot een realistischer tijdpad?